

SSAI

SOCIAL SCIENCE AND INNOVATION

JOURNAL

Vol.3 Issue 1

ISSN
2992-9180

IF (IMPACT FACTOR)
11.5 / 2025

額の見方

800円
500円
200円

5 March 2026

**Soibnazarova Muqaddas
Norpolatovna**

Senior lecturer, Jizzakh
State Pedagogical
University.

**Soibnazarova Muqaddas
Norpo'latovna**

Jizzax davlat pedagogika
universiteti

**Сойбназарова Мукаддас
Норполатовна**

Джизакский
государственный
педагогический
университет, старший
преподаватель.

YOSHLAR TARBIYASIDA MUTAFAKKIRLARNING FIKRLARIDAN FOYDALANISH

ANNOTATSIYA: Barkamol avlodni tarbiyalashda umuminsoniy qadriyatlarni har tomonlama yetuk, mukammal, axloqiy pok, ma'naviy ustuvor jihatlarini ular ongiga singdirish, iymon-e'tiqod butun, o'z xalqi, o'z vataniga fidoiy shaxs etib tarbiyalashga e'tibor berish zarur. Ilgari odimlab borayotgan vatanimizda yoshlar sidqidildan bilimli, salohiyatli bo'lib taraqqiyotning rivojlanishiga ulkan hissa qo'shmoqdalar. Shaxsni barkamollikka yetaklovchi kuch bu ma'rifatdir. Inson uchun zarur bo'lgan ijobiy fazilatlar saxiylik, sabrlik, kamtarlik, hamjihatlik insonning oliy ko'rki hamda ruhiy tayanchidir. Ajdodlarimiz tamal toshni qo'ygan pillapoyalardan yoshlar yuqori cho'qqilarga ko'tarilmoqda. Ularga asosan ajdodlarimizning, ya'ni ulug' mutafakkirlarimizning ta'lim-tarbiyaga oid qarashlarining yoshlar ongiga ta'siri muhim bo'lmoqda.

KALIT SO'ZLAR: komil inson tarbiyasi, ma'naviy meros, ma'naviy omillar.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МНЕНИЙ МЫСЛИТЕЛЕЙ В ОБРАЗОВАНИИ МОЛОДЕЖИ

АННОТАЦИЯ: В воспитании совершенного поколения необходимо прививать общечеловеческие ценности во всех аспектах, зрелых, совершенных, нравственно чистых и духовно приоритетных аспектах, уделять внимание воспитанию человека, самоотверженного перед своим народом и своей страной. Молодежь нашей прогрессирующей в прошлом страны серьезно образована и обладает большим потенциалом, внося большой вклад в развитие страны. Просветление – это сила, ведущая человека к совершенству. Положительные качества, необходимые человеку, — это щедрость, терпение, смирение и гармония, которые

являются высшим видением и духовной опорой человека. Молодые люди поднимаются на все большую высоту со ступенек, на которых наши предки заложили первый камень. Для них становится важным влияние взглядов наших предков, то есть наших великих мыслителей на образование, на сознание молодежи.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: совершенное человеческое образование, духовное наследие, духовные факторы.

USING THE OPINIONS OF THINKERS IN THE EDUCATION OF YOUTH

ABSTRACT: In educating a perfect generation, it is necessary to instill universal human values in all aspects, mature, perfect, morally pure and spiritually priority aspects, to pay attention to the education of a person who is selfless to his people and his country. The youth of our formerly progressive country are seriously educated and have great potential, making a great contribution to the development of the country. Enlightenment is the force that leads a person to perfection. The positive qualities required by a person are generosity, patience, humility and harmony, which are the highest vision and spiritual support of a person. Young people are rising to ever greater heights from the steps on which our ancestors laid the first stone. For them, the influence of the views of our ancestors, that is, our great thinkers on education and on the consciousness of young people, becomes important.

KEY WORDS: upbringing of a perfect individual, spiritual heritage, spiritual factors.

KIRISH

Yosh avlodni axloqiy, aqliy va jismoniy jihatdan barkamol shaxs etib tarbiyalash masalasi asrlar davomida insoniyatning ilg'or mutafakkirlari tomonidan muhokama qilingan muhim masalalardan biri hisoblanadi. Ushbu masala yuzasidan ko'plab ilmiy qarashlar va pedagogik g'oyalar ilgari surilgan. Oliyjanob fazilatlarga ega yetuk shaxs ba'zan oyga, ba'zan esa quyoshga qiyoslanadi. Barkamol insonni tarbiyalash g'oyasi bugungi kunda ham o'z dolzarbligini yo'qotmagan.

Barkamol avlodni tarbiyalash jarayonida umuminsoniy qadriyatlarni yoshlar ongiga singdirish, ularni har tomonlama yetuk, axloqan pok,

ma'naviy jihatdan boy insonlar etib tarbiyalash muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, yoshlarni mustahkam iymon-e'tiqodga ega, o'z xalqi va Vataniga sadoqatli, fidoyi shaxs sifatida shakllantirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir.

Jadal rivojlanib borayotgan yurtimizda yoshlar chuqur bilimli va yuksak salohiyatli bo'lib kamol topmoqda hamda mamlakat taraqqiyotiga munosib hissa qo'shmoqda. Shaxsni barkamollikka yetaklovchi eng muhim omillardan biri bu ma'rifatdir. Inson uchun zarur bo'lgan ijobiy fazilatlar — saxiylik, sabr-toqat, kamtarlik, hamjihatlik kabi xislatlar insonning oliy ko'rki hamda ruhiy tayanchidir.

ASOSIY QISM

Ajdodlarimiz tomonidan yaratilgan boy ma'naviy meros bugungi yosh avlodni tarbiyalashda muhim ahamiyat kasb etadi. Ulug' mutafakkirlarimizning ta'lim-tarbiyaga oid qarashlari yoshlar ongini shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Mutafakkir Abu Rayhon Beruniy ta'riflaganidek, barkamol shaxsni tarbiyalash quyidagi muhim yo'nalishlarni o'z ichiga oladi: aqliy tarbiya, axloqiy tarbiya, nafosat tarbiyasi, jismoniy tarbiya, mehnat tarbiyasi, millatlararo totuvlik tarbiyasi, vatanparvarlik tarbiyasi hamda oila tarbiyasi.

Mazkur tarbiya yo'nalishlari yosh avlodni har tomonlama yetuk inson sifatida shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Yurtsevarlik, halollik, adolatparvarlik, insonparvarlik kabi fazilatlar yoshlarning hayotiy maqsadlarini belgilab beruvchi muhim omillardir.

Allomalarimiz tomonidan jismoniy tarbiya masalasiga ham alohida e'tibor qaratilgan. Ularning fikriga ko'ra, sog'lom turmush tarzini shakllantirish, kun tartibini to'g'ri tashkil etish, sport bilan muntazam shug'ullanish hamda organizmni chiniqtirish sog'lom avlodni tarbiyalashning muhim shartlaridan biridir.

Axloqiy tarbiya esa jamiyat hayotida muhim o'rin tutadi. Axloqiy tarbiya orqali yoshlar odob-axloq me'yorlarini anglaydi, jamiyatda o'z o'rnini topadi hamda ijtimoiy mas'uliyatni his qiladi. Axloqiy barkamol inson qanoatli, irodali va adolatli bo'ladi. Insonda adolat, burch,

mas'uliyat kabi yuksak fazilatlarni shakllantirish uchun turli ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, tarbiyaviy ishlar hamda bahs-munozaralar tashkil etilishi muhim ahamiyatga ega.

Nafosat tarbiyasi ham yoshlarning ma'naviy kamolotida muhim o'rin tutadi. Nafosat tarbiyasi orqali yoshlarning san'atga bo'lgan qiziqishi, iqtidor va qobiliyatlari rivojlanadi. Tabiat va hayot go'zalliklarini anglash, ulardan estetik zavq olish hamda ulardan oqilona foydalanish madaniyati shakllanadi. Shu orqali yoshlar xalqimizning boy madaniy merosini chuqur anglab, uni dunyo miqyosida namoyish etish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Aqliy tarbiya yosh avlodni bilim olishga, ilmiy izlanishlar olib borishga undaydi. Ilm-fan sohasidagi yutuqlarni egallash, zamonaviy texnologiyalarni o'rganish hamda ulardan samarali foydalanish yoshlarning intellektual salohiyatini oshiradi. Bugungi kunda yoshlarimiz turli ilmiy tadqiqotlar olib borib, yangi kashfiyotlar va ixtirolar yaratishga intilmoqda.

Davlat rahbarlari tomonidan yoshlarni ma'naviy va intellektual jihatdan rivojlantirishga qaratilgan ko'plab dasturlar ishlab chiqilmoqda. Bu borada ma'naviyat, ma'rifat, madaniyat va axloq masalalariga bag'ishlangan asarlarni keng targ'ib qilish, milliy madaniy merosni o'rganish hamda zamonaviy jamiyat hayotini chuqur tahlil qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

Xalqning ma'naviyati va madaniyati uning tarixiy taraqqiyoti bilan chambarchas bog'liqdir. Jamiyat taraqqiyotini ta'minlashda ma'naviy

omillar muhim rol o'ynaydi. Xalqimizning boy ma'naviy merosi, buyuk ajdodlarimiz tomonidan yaratilgan ilmiy va madaniy yutuqlar bugungi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan.

Har bir avlod o'z o'tmishiga, milliy va madaniy an'analariga hurmat bilan qarashi, ularni asrab-avaylashi hamda zamonaviy taraqqiyot talablariga mos ravishda rivojlantirishi zarur. Milliy o'zlikni anglash, tarixiy xotirani tiklash va ma'naviy qadriyatlarni asrab-avaylash jamiyat rivojining muhim omillaridan biridir.

Ma'naviy qadriyatlarning tiklanishi va rivojlanishi insonlarning fikrlash tarzining o'zgarishiga, yangi avlod ziyolilarining shakllanishiga olib keladi. Xalqning kelajagi, uning ma'naviy qudrati milliy ong va tafakkurning rivojlanishiga bog'liqdir.

XULOSA

Yuqorida bayon etilgan fikrlar asosida shunday xulosa qilish mumkinki, ushbu zaminda yashab ijod qilgan buyuk allomalarimiz dunyo ilm-fani taraqqiyotiga ulkan hissa qo'shgan buyuk siymolardir. Ularning ilmiy merosi bugungi kunda ham yosh avlodni tarbiyalashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Buyuk ajdodlarimizning ilmiy va ma'naviy merosini o'rganish, uni yanada boyitish hamda kelajak avlodga yetkazish zamonaviy olimlar, pedagoglar va tadqiqotchilar zimmasidagi muhim vazifalardan biridir. Talaba-yoshlarni milliy va ma'naviy qadriyatlar ruhida tarbiyalashda muqaddas manbalar, jumladan "Avesto", "Qur'oni Karim" va

"Hadisi Sharif" kabi asarlarning ahamiyati nihoyatda kattadir.

Jamiyat taraqqiyotida axloqning o'rni beqiyosdir. Har bir insonning axloqiy fazilatlarini jamiyat rivojiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Axloqli insonlar jamiyat taraqqiyotiga hissa qo'shsa, axloqiy me'yorlarning buzilishi esa jamiyat rivojiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Ma'naviy yuksalish jarayoni uzluksiz davom etadigan jarayondir. Ma'naviy hayot oldiga yangi talablar qo'yilib boradi. O'zbekiston Respublikasi ham taraqqiyot yo'lida yangi marralarni zabt etib, yanada rivojlanib boraveradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston", 2017.
2. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. "O'zbekiston", 2016.
3. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat - yengilmas kuch. - T.: Ma'naviyat, 2008. - 176 b.
4. Ma'naviyat yulduzlari. T.A.Qodiriy nomidagi xalq merosi nashriyoti, 1999.
5. Hasanboev J., To'raqulov X., Haydarov M., Hasanboeva O. Pedagogika fanidan izohli lug'at. T.: Fan va texnologiya, 2008.
6. Xayrullaev M. Uyg'onish davri va Sharq mutafakkirlari. Toshkent, 1971
7. Buyuk siymolar, allomalar. Toshkent, 1997. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk

kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent.: O‘zbekiston NMIU, 2017. – B. 488.

8. Isakulov M.R. Yuqori sinf o‘quvchilarini jaholatga qarshi ma‘rifat ruhida tarbiyalashning pedagogik asoslari: Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi Avtoreferati – Nukus.: 2024. – 55 b.

9. Kamolov D. YOSHLAR TARBIYASIGA HUQUQIY, AXLOQIY VA SIYOSIY MADANIYATNING UZVIY ALOQADORLIGI //International Journal of scientific and Applied Research. – 2024. – T. 1. – №. 3. – C. 430-433.